

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 72 (1)

IZDAN 1 DECEMBRA 1936.

PATENTNI SPIS BR. 12683

Mausser-Werke A. G., Obendorf a. N., Nemačka.

Vatreno oružje.

Prijava od 20 avgusta 1935.

Važi od 1 aprila 1936.

Traženo pravo prvenstva od 20 avgusta 1934 (Nemačka)

Ovaj se pronalazak odnosi na vatrena oružja, naročito na automatske pištolje sa orozom i obaračom, koja napinje groz. Svrha je ovog pronalaska poboljšanje obaračke naprave i zatim obrazovanje podesnih kočnica (osigurača) za obaračke i paljbene organe. U svrhu ovog pronalaska spada stvaranje takve obaračke naprave koja se može po mogućstvu jednostavno i brzo i bez primene kakvih bilo pomoćnih alata i naročitih delova za pričvršćivanje, kao zavrtanja i sličnog, sastaviti i umetnuti u oružje odn. izvaditi i rastaviti. Zatim je svrha ovog pronalaska da se na nov način obrazuje inače poznata spojna šipka između obarače i oroza odn. orozovog obaračkog jezička, kako bi se izbeglo preturanje i time povećano trenje ili drugim rečima kako bi se izbeglo povećanje otpora obaranju. Osim toga ovaj pronalazak namerava da uprosti obaračku napravu i kočničku napravu time, što se vršenje više pojedinih funkcija, koja su kod poznatih naprava pojedinačno podređene odgovarajućim organima, prenosi na jedan jedini organ koji deluje zajedno sa obaračkom spojnom šipkom. Još jedna svrha ovog pronalaska je da se stvori kočnička naprava koja automatski čvrsto drži obaračke organe kada magacin nije uvučen ili nije potpuno uvučen. Zatim spada u svrhu ovog pronalaska da se, radi uprošćavanja konstrukcije oružja, vršenje

više funkcija kočenja, među kojima i kočenje oružja pri nepotpuno uvučenom magacinu, sjedini na jednom jedinom organu.

Osim toga ovaj pronalazak nastoji da stvori kočničku napravu koja s uspehom sprečava neželjeno paljenje koje bi se moglo desiti pri padu oružja na rp. udarom oroza. Ipak postavljanjem ove kočnice ne sme se oružju godati po mogućstvu nikakav nov deo. Naposljetku ovaj pronalazak namerava da poboljša držač magacina, koji na inače poznati način, deluje zajedno sa orozovim prataskačem, time što se sastavljaju taj pritiskač, udaračka opruga i držač magacina u jednu konstruktivnu celinu naročito u pogledu jednostavnog umetanja i vadenja isključujući mogućnost pogrešnog umetanja. Na kraju nastojava se ovim pronalaskom da se stvori naprava za učvršćivanje magacina kod pištolja, koja se prilagodava spoljašnjem obliku pištolja a koja koliko pri dejstvu, toliko u položaju mirovanja ne otkriva nikakve otvore a kojom se i pored toga može rukovati jednostavno pouzdano i podesno.

Ovaj je pronalazak opisan i pretstavljen u sledećem pomoću izvedenih primera.

Sl. 1 pokazuje u izgledu sa strane način smeštanja i obrazovanja obaračke naprave, pri čemu je presečen sanduk drške.

Sl. 2 pokazuje presek po liniji A-B na sl. 1 gledan u pravcu završetka cevi.

Sl. 3 pokazuje kod jednog pištolja spojnu šipku, između obarače i oroza odn. crozovog obaračkog jezička, gledanu sa strane.

Sl. 4 pretstavlja izgled odozgo iste spojne šipke.

Sl. 5 je uzdužni presek nekog pištolja sa obaračkom spojnomo šipkom prema sl. 3 i 4 pri čemu je oroz odapet.

Sl. 6 pretstavlja iste delove kao sl. 5 ali oni su nacrtani u položaju koji zauzimaju kada je oroz pritiskivanjem na obaraču napet i kada se sprema da isklizne od nosa za napinjanje na obaračkoj šipci.

Sl. 7 pokazuje izgled sa strane organa za obaranje i paljenje u nekom uzdužno presečenom pištolju i to u položaju koji zauzimaju ti delovi kada je oružje gotovo za hitac.

Sl. 8 pokazuje iste delove kao sl. 7 ali u položaju koji oni zauzimaju pri napinjanju obaračom pred samo isklizanje obaračke šipke od oroza.

Sl. 9 pretstavlja delove uredenja prema sl. 7 i 8 i njihovom položaju posle hitca pri čemu se zatvarač nalazi u svom zadnjem mrtvom položaju a oroz je ukačen u kvaku.

Sl. 10 i 11 pretstavljaju detalj uredenja nacrtanog na slikama 7-9.

Sl. 12 pokazuje uzdužni presek jednog pištolja radi pretstavljanja smeštanja i obrazovanja obaračke spojne šipke i kočione poluge koja radi zajedno sa tom šipkom.

Sl. 13 je uzdužni presek kroz sanduk drške nekog pištolja pa pretstavlja izgled sa strane kombinovane naprave za kočenje povučenog zatvarača i za kočenje obarača pri izvađenom magacinu. U nacrtanom položaju je magacin uvučen a kočnica popuštena.

Sl. 14 pretstavlja presek, upravan na osu cevi, kočničke naprave prema sl. 13.

Sl. 15 pretstavlja položaj kočenja naprave za kočenje pretstavljene na sl. 13 pri izvađenom magacinu.

Sl. 16 pokazuje takode uzdužni presek nekog pištolja radi pretstavljanja smeštanja i obrazovanja kočničkih organa za sprečavanje paljenja pri udarcu na odapeti oroz. Ovdje su delovi nacrtani u položaju kočenja.

Sl. 17 pokazuje delove pretstavljene na sl. 16 u otkočenom položaju koji je uspostavljen ispaljivanjem jednog hitca micanjem obarače.

Sl. 18 je izgled sa strane pritiskača, udaračke opruge i držača magacina nekog pištolja pre sastavljanja.

Sl. 19 pokazuje poprečni presek po liniji A-B donjeg kraja pritiskača sl. 18.

Sl. 20 pokazuje presek po liniji C-D držača magacina prema sl. 18.

Sl. 21 pretstavlja pritiskač, udaračku oprugu i držač magacina prema slikama 18-20 u sastavljenom položaju.

Sl. 22 pokazuje izgled sa strane držača magacina nekog pištolja pri čemu je drška oružja delimično presečena.

Kao što je već napred pomenuto u svrhu ovog pronalaska spada stvaranje obaračke naprave koja se može jednostavno i bez primene pomoćnih alata i naročitih delova za pričvršćivanje sastaviti i umetnuti u oružje odn. izvaditi i rastaviti. Zadatak koji treba rešiti sastoji se u tome da se pojedini delovi obaračke naprave sastave u samostalnu celinu koja se kao takva može lako umetnuti i izvaditi i u kojoj su osim toga pojedini delovi tako smešteni i obrazovani da vezu celine mogu preuzeti na sebe drugi popustljivo sastavljeni delovi oružja, na pr. kod automatskog pištolja sanduk drške i zatvarač ili sanduk drške i cev.

Rešenje tog zadatka prema ovom pronalasku sastoji se u tome, što su obarački organi smešteni u jedan umetak pa se sa ovim mogu kao celina umetnuti u odgovarajuće izdubljenje u telu oružja tako da se pri zatvorenom oružju delovi obaračke naprave drže zajedno kao jedna celina priležanjem uz telo oružja i obezbeđuju protiv ispadanja iz ležišta i njihovog radnog položaja. U sanduku 1 drške pištolja predviđeno je jamasto izdubljenje 2 koje je pristupačno odozgo pošto se skinu cev 3. U tom je izdubljenju 2 umetnut kovčežić 4. Ovaj kovčežić leži svojim bočnim zidovima 5 koje spaja prečnica 6 uz zidove 7 izdubljenja 2, isto tako površinama 8 i 9 svog donjeg nastavka leži uz protivpovršine 10 i 11 na sanduku drške pa je time obezbeđen koliko protiv pomeranja u uzdužnom pravcu cevi toliko protiv pomeranja u stranu. Donjom stranom svojih bočnih zidova 5 leži taj kovčežić uz dince 12 izdubljenja 2. Pošto se kovčežić umeće u oružje upravno odozgo kada su zatvarač i cev skinuti, to može cev da preuzme na sebe obezbeđenje protiv pomeranja kovčežića na više. U tu je svrhu jedan bočni zid kovčežića produžen na više pa svojom površinom 13 prileži uz donju stranu cevi 3. Bez poteškoća bi se za ovo mogao iskoristiti zatvarač ili koji bilo drugi deo oružja, koji se može skidati.

Kovčežić 4 je s jedne strane otvoren. Pri sastavljanju obarača 14 se uvuče između zidova 5 isto tako i obaračka opruga 15 pa se onda povuče osovina 16 kroz

bušotine u nastavcima 17 kovčežića, kroz bušotine u obarači 14 i kroz ušku opruge 15. Osovinica 16 se svojim poprečnim površinama podudara sa bočnim zidovima 5 kovčežića pa pošto je potpuno glatka privremeno nije obezbedena protiv aksialnog pomeranja. Medutim ta je osovinica obezbedena tek umetanjem kovčežića u izdubljenje 2, pošto ona obema svojim krajevima isto tako kao i kovčežić svojim zidovima potpuno priljubljeno leži uz površine 7 izdubljenja 2 (sравни sl. 2).

Obarača 14 obrazovana je tako da ona u svakom položaju zaptiveno zatvara odozdo kućicu oružja. U nacrtanom položaju (sl. 1) površina 11 prileži zbiveno uz površinu 8 dok na zadnjoj strani obarače nos 18 stoji neposredno naspram odgovarajućoj protivpovršini sanduka drške. Da bi se obezbedilo zaptiveno zatvaranje u svim drugim položajima pri skidanju obarače to su na obarači predviđene kružno iskrivljene površine 19 i 20 čija središta krivine leže na osi osovinice i koje pri okretanju obarače uvek zbiveno klize uz odgovarajuće protivpovršine na sanduku drške.

Na gornjem kraju obarače pomoću zgloba 21 uzglobljena je obaračka šipka 22. Obarača i obaračka šipka pri tome su ukvačene bilo tako da se obe mogu lako međusobno razdvojiti ili, umesto da se obarača i obaračka šipka pre vadenja kovčežića međusobno odvoje, može se raspoređenje udesiti tako da se kovčežić, obarača i obaračka šipka mogu umetati i vaditi kao jedna celina.

Zatim ovaj pronalazak namerava da se inače poznata obaračka spojna šipka između obarače i oroza odn. obaračke kvake oroza obrazuje na nov način, da bi se izbeglo preturanje i time veće trenje, drugim rečima da bi se izbeglo povećanje otpora okidanja. Jedna obaračka spojna šipka koja odgovara tim zahtevima ima prema ovom pronalasku to obeležje što je ona obrazovana dvokraka sa dva para krakova koji polaze na dve strane od jedne spojne prečnice a od kojih jedan duži par opkoljava dršku oružja pa pouzdano vodi spojnu šipku za vreme kretanja pri napinjanju, dok drugi kraći par obuhvata kroz pa svojim kukastim nastavcima za vreme napinjanja obaračom zahvata za ramena predviđena sa obeju strana oroza tako da se sila koja deluje na obaraču prenosi bez preturanja na spojnu šipku a sa ove simetrično na oroz.

Konstrukcija i način dejstva ove spojne šipke su sledeći:

Od spojne prečnice 26 je spojna šipka 22 obrazovana dvokraka na dve stra-

ne; duži par krakova opkoljava u vidu viljuške sanduk 1 drške. Jedan dugački krak spojne šipke dopire s desne strane sanduka drške do obarača pa je pomoću zgloba 21 spojen sa njom. Ispred tog zgloba deluje obaračka opruga 29 posredstvom međučlanka 30 na deo spojne šipke koji stoji ispred obarače. Dodirno mesto 31 spojne šipke 22 izvedeno je tako koso naspram članku 30 da pritisak obaračke opruge preko meduorgana deluje ispod zgloba. Polužnim krakom, koji sačinjava to koso obrazovanje spojne šipke, pritisak obaračke opruge uspostavlja uzglobljavanje drugoga kraja spojne šipke, koji je snabdeven kratkim krakovima 32 sa orozom odn. orozovom kvakom. Kuke 33 krakova 32 dovedu se pri tome uz ramena 34 oroza odn. spojna prečnica 26 dovodi se uz donji nos orozove kvake 35. U prvom slučaju krakovi 32 simetrično obuhvataju oroz, dok u drugom slučaju orozova kvaka ulazi između dugačkih krakova spojne šipke 22; ali u oba slučaja nastaje simetričan odn. centralni napad sile tako da se ne izaziva preturanje pokretanih delova naročito obaračke šipke i time veći otpor trenja.

Na obaračkoj šipki 22 su predviđene vodice 36 na koje pri napinjanju rukom (povlačenjem natrag oroza 37) prilegnu ramena 34 oroza 37 koja leže nasuprot tih vodica pa pomeraju obaračku šipku toliko napred da pri ukočenom orozu prečnica 26 leži priljubljeno ispred donjeg nosa orozove kvake 35 pa pošto je obarača pri tome takode približena položaju okidanja ostaje prema tome još kratka putanja za okidanje.

Obezbedenje protiv dvostrukih hitaca i kada pištolj nije potpuno zatvoren postiže se na poznati način dejstvom zatvarača na obaračku šipku i to tako da kada zatvarač nije zatvoren, onda je obaračka šipka izmahnuta izvan područja orozove kvake pa se zbog toga pri neprestanom držanju obarače posle hica ne drži i orozova kvaka neprestano izvan područja oroza i time je sprečeno neprekidno paljenje pa se kada zatvarač nije zatvoren ne može oroz obaračom ni napnuti ni okidati.

Uticao zatvarača na obaračku šipku vrši se time što neka bradavica 38 obaračke šipke 22 zahvata u neki usek 39 u zatvaraču 40.

Prema ovom pronalasku treba da se uprosti naprava za napinjanje i obezbedenje time što je izvođenje više pojedinih funkcija, koje su kod poznatih uređenja podređene pojedinačno odgovarajućim organima, određuje jednom jedinom organu

koji dejstvuje zajedno sa obaračkom spojnom šipkom.

Kod oružja se automatskim punjenjem uobičajeno je da se postave kočnice koje sprečavaju okidanje napnutog oroza kada oružje nije potpuno zatvoreno. Zatim su kod pištolja ove vrste predviđene kočnice koje sprečavaju tako zvane dvostruke hitce (neprekidno paljenje) kada se obarača posle hitca drži u okinutom položaju.

Naposletku pištolji sa orozom i sa obaračom za napinjanje moraju da imaju kočnicu koja pri napinjanju obaračom dovodi obaračku šipku izvan zahvatanja sa orozom malo pre nego što ovaj dođe u položaj zahvatanja sa orozovom kvakom.

Prema ovom pronalasku treba napred opisane funkcije da se odrede jednom jedinom organu radi uprošćavanja naprave za napinjanje i kočnice i radi povećanja pouzdanosti. Naprava za obaranje i paljenje kojom se potpuno postiže ta svrha ima prema ovom pronalasku to obeležje što je između zatvarača i obarača umetnut neki organ koji pored inače poznatih funkcija da drži obaraču pri nepotpuno zatvorenom oružju izvan zahvatanja sa organom za paljenje i pri napinjanju oroza posredstvom zatvarača pri njegovom vraćanju i pri neprestano povučenoj obarači da dovede obaračku šipku izvan zahvatanja sa orozovom kvakom, ispunjava još i tu funkciju da pri napinjanju obaračom pred sam položaj zakačinjanja oroza sa orozovom kvakom uputi obaračku šipku izvan zahvatanja sa orozom u koju je svrhu na pomenutom međuorganu predviđena neka vodica a na obaračkoj šipki predviđena je neka podizačka kriva.

Detaljnija konstrukcija pištolja je sledeća: između donje ivice 62 zatvarača 40 i gornje ivice obaračke šipke 22 umetnuto je neko turalo ili prekidač 50 (sl. 11), koje je smešteno u kućici sa strane obaračke šipke u podesnim vodicama, pa vodicama 51 i 53 (sl. 11) predviđenim na njegovoj bočnoj bradavici dejstvuje zajedno s jedne strane sa donjom ivicom 62 zatvarača a s druge strane sa gornjom ivicom obaračke šipke 22. Na donjem kraju turala 50 predviđena je još jedna bradavica 64 koja zahvata pod donju ivicu obaračke šipke pa sprečava da pri skinutom zatvaraču turalo ispadne gore. Zatim je na donjoj ivici 62 zatvarača predviđen usek 52 u vidu polumeseca kao vodica za turalo 50. Za zadržavanje oroza 37 u napnutom položaju predviđena je kvaka 59 koja se pomoću nosa 60 može okretati oko ose 69 posredstvom vodice 68 na obaračkoj šipki radi rastavljanja orozovog oslonca 66 od oslonca 67 na kvaci.

Prema ovom pronalasku su turalu ili prekidaču 50 podredene tri funkcije koje on vrši na sledeći način:

1) Upravljanje obaračke šipke pri napinjanju obaračom.

U položaju nacrtanom na sl. 7 obaračka šipka 22 svojim nosom 57 koji strči u stranu zahvata oslonac 58 za napinjanje oroza tako da se pri povlačenju obarače odn. kretanjem šipke 22 napred okreće oroz. Zbog kosog priljublivanja obaju delova ostaju oroz i šipka u pouzdanom zahvatanju. Kada se jače povuče obarača, ond turalo donjom vodicom 53 svoje bradavice klizi po podizačkoj krivini 55 na obarači 22 pa je okreće na niže tako da se malo pre ukačenog položaja oroza u kvaci oroz oslobada šipke pa se može okinuti. Na sl. 8 pretstavljen je položaj tih delova u ovom trenutku.

2) Obezbedenje (kočnica) protiv dvostrukih hitaca.

Pošto posle jednog hitca strelac ne može tako brzo da ispusti obaraču iz povučenog položaja kako se vraća zatvarač pa izbacuje praznu čauru i ponovo punito su preduzete mere da se spreči da pri kretanju zatvarača napred ne može opet poći napred i oroz — pošto je obarača povučena — i opaliti pa da pištolj na način mašinskog oružja daje neprekidnu paljbu.

Pri povučenoj obarači pritiska obaračka šipka svojim nosom 61 nos 60 orozove kvake 59 pa time drži ovu izvan područja orozovog oslonca 66. Da bi, radi izbegavanja dvostrukih hitaca (neprekidne paljbe), orozova kvaka zadržala oroz pre narednog hitca potrebno je da se obaračka šipka razdvoji od te kvake. To vrši turalo 50 na sledeći način: prekidač ili turalo 50 pri zatvorenom oružju zahvata svojom gornjom vodicom 51 u usek 52, oblika polumeseca, u donjoj ivici zatvarača. Kada zatvarač 40 posle hitca klizi natrag, onda se turalo 50 izgurne na niže iz useka 52 pa onda njegova vodica 51 radi zajedno sa ravnom donjom ivicom zatvarača; ovim se kretanjem turala okrene obaračka šipka oko svoje ose okretanje na obarači na niže pa tako svojim nosom 61 dođe izvan zahvatanja sa nosom 60 orozove kvake 59 koju neka opruga pritisne u položaj zahvatanja pa ona pri kretanju zatvarača napred zadržava oroz u napnutom položaju.

3) Kočnica protiv pucanja kada oružje nije potpuno zatvoreno.

Turalo 50 treba da preuzme još i taj zadatak da automatski koči oružje kada zatvarač nije potpuno zatvoren. Za to služi najpre opet usek 52 na donjem delu

zatvarača. Dok zatvarač ne dode u položaj zatvaranja ne može turalo 50 da ulegne u usek 52 pa tako vodicom 53 pritiska obaračku šipku na niže koja je time zadržana izvan zahvatanja sa orozom i kvakom tako da se pri okidanju obarače obaračka šipka kreće ne vršeći nikakav rad.

Namerava se da se stvori neka kočnica koja sprečava upotrebu oružja kada magacin nije potpuno uvučen. Prema ovom pronalasku predviđa se u tu svrhu kočnica koja u nekom takvom nepravilnom stanju automatski koči obaračke organe. Time se strelac pri pokušaju da okine oružje odmah opominje. Preimućstvo je ova kočnica obrazovana za zajedničko dejstvo sa prenosnim organom između obarače i upaljačkog organa, na pr. kod pištolja sa orozom i obaračom za napinjanje, sa obaračkom šipkom. Prema još jednom obeležju ovog pronalaska podređuje se toj kočnici još i ta funkcija da, istovremeno sa kočenjem obarače kada magacin nije potpuno uvučen, zadržava i zatvarač u svom zadnjem mrtvom položaju tako dakle da ovaj može da ide napred samo kada je magacin potpuno uvučen.

Konstruktivno obrazovanje tog uređenja je sledeće:

Okidanje obarače 14 prenosi se obaračkom šipkom 22 na oroz 37 odn. na organe za ispuštanje oroza (koji nisu nacrtani). Iznad obaračke šipke postavljena je okretljivo ispružena dvokraka kočnica poluge 78 oko čvrste osovinice 79 u sanduku 1 drške. Prednji krak 81 dvokrake poluge 78 ima bradavicu 83 koja ulazi u šupljinu magacina 85 tako da se pri potpuno uvučenom magacinu odigne prednji krak 81 poluge 78. Kada magacin nije potpuno uvučen, odn. kada je on izvučen, onda opruga 86, koja dejstvuje na zadnji krak 82 kočione poluge 78, okreće prednji krak te poluge na niže ka obaračkoj šipki. Na svom prednjem kraju ima polužni krak 81 nos 87 koji pri tome zahvata u odgovarajući oslonac 88 na obaračkoj šipki 22. Ovom kukastom vezom obaračka šipka je nepomično ukočena. Okretanje prednjeg kraka kočione poluge na niže ograničava odbojna površina 89 na sanduku drške za protivpovršinu 90 na poluzi 78 da se ne bi, kada magacin nije potpuno uvučen, nehotično uticalo na okretanje na niže obaračke šipke za druge svrhe koje ovde nisu važne.

Bradavica 83 je primaknuta što bliže tački okretanja kočione poluge 78 u koliko to magacin dozvoljava dok je prednji krak te poluge izabran prilično dugačak pa na svom kraju nosi kočioni nos. Svrha ovak-

vog raspoređenja je jasna. Zbog kratkog polužnog kraka za napad magacina, odn. zbog dugačkog polužnog kraka za dejstvo nosa dovoljno je vrlo malo zastajanje magacina koje može da iznosi oko 1-2 mm pa da se već automatski kočnica dovede u dejstvo. Pošto baš tako male dužine pri ispitivanju oružja izbegnu oku u toliko više vredi to naročito svojstvo ove kočnice. Naročiti položaj bradavice 83 na kraju magacina daje još i to preimućstvo time, što se toj bradavici može podrediti još i funkcija izbacivača. Pri kretanju zatvarača natrag nailazi čaura, koju je s jedne strane uhvatio povlakač, uz bradavicu 83 koja je preturi oko povlakača i izbaci kroz otvor u zatvaraču.

Kočionoj poluzi 78 je pored funkcije da koči obaranje kada magacin nije potpuno uvučen podređena još i ta funkcija da u svom položaju kočenja zadržava i zatvarač 40 u njegovom zadnjem mrtvom položaju kada je magacin izvučen ili kada nije potpuno uvučen. U tu svrhu ima zadnji krak 82 dvokrake poluge 78 odbojnu površinu 91 koja se izdigne u putanji zatvarača, kada se prednji krak 81 svojim nosom 87 zavuče u oslonac 88 obaračke šipke 22, pa dejstvuje zajedno sa kojom bilo podesnom odbojnom površinom na zatvaraču na pr. sa površinom 94 na useku 95. Prema tome kada magacin nije potpuno uvučen, onda kočiona poluga 78 istovremeno koči obaranje i sprečava kretanje napred povučenog zatvarača.

Pored ove kočnice prema ovom pronalasku predviđena je za zatvarač još i ta inače poznata kočnica za zadržavanje zatvarača u otvorenom položaju kada se isprazni magacin, koja dejstvuje pomoću dizrača metkova (koji nije nacrtan) koji nailazi ispred udaračkog danca 96.

Pritiskačka opruga 86 koja je smeštena na kraju poluge 82 služi, osim za njenu pravu celj, da okreće kočionu polugu 78, još i za tu svrhu da gurne magacin na niže iz drške poštolja kada se povuče držač magacina (koji nije nacrtan) da bi se onda mogao magacin uhvatiti prstima i potpuno izvući.

Iz napred navedenog jasno je da se za dovođenje oružja u ispravno stanje i gotovo za paljbu mora jedino magacin 85 potpuno uvući u dršku. Time se izdigne prednji krak 81 kočione poluge i rastavi kukasta veza sa obaračkom šipkom, istovremeno se spusti zadnji krak kočione poluge pa se ispušta zatvarač. Ovaj može sad da se kreće napred pri tome da uzme jedan metak iz magacina i da ga uvuče u cev.

Prema svrsi ovog pronalaska treba

radi uprošćavanja konstrukcije oružja da se izvođenje više funkcija kočenja, među njima i inače poznato kočenje oružja pri izvađenom magacinu, sjedini na jednom jedinom organu. Tako se prema ovom pronalasku kao članak koji automatski rastavlja vezu delova koji vrše obaranje pri izvađenom magacinu i pri zatvorenom oružju upotrebljava kočioni deo koji vrši kočenje zatvarača u otvorenom položaju pri ispražnjenom magacinu.

Konstrukcija tog uređenja prema ovom pronalasku je sledeća: Pri zatvorenom oružju usne magacina, koji se nalazi u sanduku 1 drške, drže kočionu polugu 101 u normalnom položaju pri čemu je pritisak gibanja 102 stavljen van dejstva. U ovom položaju kočione poluge nalazi se dvokraka obaračka šipka 22 u zahvatanju sa orozom 37 i preko ovog sa orozovom kvakom 35, to znači oružje je gotovo za paljbu.

Ali kada je magacin izvađen iz pištolja, onda stupa u dejstvo gibanje 102. On pritiska kočionu polugu 101 na niže. Ovo kretanje prenosi nos kočione poluge na jedan krak obaračke šipke 22 koja se time drži izvan zahvatanja sa orozom 37 i kvakom 35. Prema tome je onemogućeno ispuštanje oroza 37, to znači vadenjem magacina pištolj je ukočen.

Ovaj pronalazak namerava još da stvori kočnicu koja sprečava da neki udarac na odapeti oroz ili neko nehodično okidanje napnutog oroza kada obarača nije okinuta, ne može dovesti do paljenja. Prema ovom pronalasku stvorena je takva kočnica time, što se u području udaranja udaračkog organa postavlja kočioni deo koji je doveden u dejstvenu vezu sa obaračem i koji propušta udarački organ samo pri okinutoj obarači.

Konstrukcija tog uređenja je sledeća:

Odapeti oroz 37 drži udaračka opruga 126 u srednjem položaju (sl. 16) u kom je on odmaknut za razmak *c* od zadnjeg kraja 128 udaračke igle. Oroz radi na inače poznati način zajedno sa obaračkom kvakom 35 kojom upravlja takođe na poznati način obarača 14 preko obaračke spojne šipke 22. U tu je svrhu na obaračkoj šipki 22 predviđen nos 68 koji radi zajedno sa bočnom bradavicom 60 na obaračkoj kvaci na taj način da pri okinutoj obarači 14 obaračka šipka prileganjem njenog nosa 68 uz bradavicu 60 drži obaračku kvaku izvan zahvatanja sa orozom.

Da bi se sad oroz ukočio u svom odapetom položaju, t. j. da bi se sprečilo da neki udarac na oroz može da dovede ovaj u dodir sa udaračkom iglom udešeno je sledeće uređenje: orozova kvaka 35 snab-

devena je kočionim krakom 129a koji leži u jednom bočnom useku 127 u orozu po jednim svojim krajem stoji onda naspram odbojnoj površini 134 na orozu kada je obarača ispuštena pa je zbog toga opruga 135 pritisla kvaku u položaj zahvatanja. Očigledno je da će udarac na odapeti oroz kada obarača nije povučena, kao što je pretstavljeno na sl. 16, moći samo da izazove da odbojna površina 134 na orozu naide na nos 129a time da se oroz odmah spreči da se dalje kreće i da dopre do zadnjeg kraja udaračke igle. Dakle taj udarac ostaje potpuno bezopasan. Ali ova kočnica ne dejstvuje samo pri udarcu na odapeti oroz nego sprečava uopšte svako udaranje oroza na udaračku iglu u kom se god položaju nalazi oroz, dokle se ne okine obarača i time dok nije paljenje hodično. Moglo bi se na pr. desiti da se napnuti oroz padom pištolja dovede do iskvačenja iz orozove kvake 35. Tada dođe oroz okida, ali orozovu kvaku, pošto je ona udarcem pri padu nasilno dovedena izvan zahvatanja sa orozom, opruga 135 odmah okrene u položaj hvatanja pa ona svojim nosom 129a zahvati oroz pre nego što on dopre do udaračke igle. Dakle i neželjeno okidanje oroza ostaje neopasno.

Oroz je otkočen tek onda kada se povuče obarača, t. j. kada je paljenje hodično; onda je (sl. 17) prileganjem nosa 126 obaračke šipke uz bradavicu 60 orozove kvake ova kvaka toliko okrenuta da odbojac 134 na orozu može preći preko kraka 129a kvake t. j. oroz može nesmetano da okine do krajnjeg položaja i da utera udaračku iglu u dance čaure. Orozovu kvaku drži na poznati način obaračka šipka dotle izvan zahvatanja sa orozom, a time i izvan područja odbojca 134, dok metak ne opali pa dok zatvarač koji se potom kreće natrag ne razdvoji obaračku šipku i orozovu kvaku.

Ovim se pronalaskom još namerava da sastavi u jednu konstruktivnu celinu držač magacina pištolja, koji na inače poznati način dejstvuje zajedno sa pritiskačem za oroz, sa pritiskačem i udaračkom oprugom naročito u pogledu jednostavnog umetanja i vadenja kako bi se izbegla mogućnost pogrešnog umetanja.

Zbog toga se prema ovom pronalasku taj pritiskač sa njegovom šipkom koja vodi udaračku oprugu bajonetskom vezom neokretljivo spaja sa držačem magacina tako da pritiskač i držač magacina zajedno sa udaračkom oprugom koja je umetnuta između njih, sačinjavaju jednu celinu koja se može kao takva umetati i vaditi.

Konstrukcija tog uređenja je sledeća:

Držač 151 magacina koji je smešten okretljivo u drški 156 pištolja koji odozdo zahvata magacin 85, spojen je bajonetskom vezom sa šipkom 158 pritiskača 159 koja vodi udaračku oprugu 126. Donji kraj šipke 158 snabdeven je bočnim bradavicama 150 koje se mogu uvući kroz odgovarajuće useke 152 u držaču magacina kada se ovi delovi ukvačuju. Ovi delovi u položaju upotrebe (dakle u sastavljenom pištolju) nisu ovim bradavicama obezbedeni protiv međusobnog okretanja, nego pomoću ležišta na šiljak koje drži držač magacina u drški 156. Tek u izvadenom stanju obezbeđuju bradavice 150 protiv okretanja time što one prilegnu u oslonce 155 obrazovane u usecima 154 pa time sprečavaju ispadanje držača magacina. Za vađenje udaračke opruge najpre se skine školjka drške pištolja, potom se držač 151 magacina iskače iz svog ležišta na šiljak na drški 156 pa se onda pritiskač, udaračka opruga i držač magacina izvede kao jedna celina iz drške. Radi rastavljanja bajonetske veze između držača magacina i pritiskača pritisne se kraj šipke 158 protiv dejstva udaračke opruge u poprečnu šupljinu 153 držača magacina, dok bočne bradavice 150 te šipke dole ne izađu iz useka 152 koji su predviđeni u kosim zidovima držača magacina. Sada se šipka za jednu četvrtinu kruga okrene naspram držaču magacina, pa se rastezanjem udaračke opruge izvadi na više kroz vodicu 152 držača magacina.

Odgovarajućim nesimetričnim obrazovanjem bajonetskog kvačila može se postići da se ovi delovi mogu sastaviti samo u potpuno određenom međusobnom položaju. Pošto su osim toga ovi delovi u ukvačenom stanju međusobno neokretljivi to je obezbedeno njihovom umetanje uvek u pravilnom položaju.

Pritiskač i pritiskačka šipka sa bradavicama mogu se preimućstveno obrazovati kao pljosnat izbijanjem (štancovanjem) izraden deo a time se pojeftinjava izrada kvačionog dela sa držačem magacina.

Naposletku ovaj pronalazak nastoji da stvori napravu za učvršćivanje magacina kod pištolja koja se svojim spoljašnjim oblikom glatko prilagodava pištolju, koja koliko pri radu toliko u položaju mirovanje ne otkriva nikakve otvore a koja je pored svega toga jednostavna, pouzdana i podesna za rukovanje. Prema ovom pronalasku predviđa se držač magacina koji se poravnano završava sa spoljašnjim površinama drške ili kundaka pištolja pa dejstvuje zajedno sa prekrivnim površinama na drški pištolja odn. sam je snabdeven prekrivnim površinama tako da on

u svakom položaju spolja potpuno zatvara šupljinu u drški pištolja u koju on ulazi.

Držač magacina oslanja se okretljivo u otvorenom ležištu, preimućstveno u ležištu na šiljak na drški pištolja pa ga udaračka opruga okreće u položaj zatvaranja i tako pritiska magacin u dršku pištolja.

Konstrukciono izvođenje tog novog uredjenja je sledeće:

Na donjem kraju pištoljeve drške oslanja se držač 151 magacina zasekom 176 o šiljak 177 na sanduku 156 drške. Na gornji deo 179 držača magacina pritiska stisnuta udaračka opruga 129 pa okreće nos 181 držača magacina u oslonac 182 u zidu magacina 85. Jaka udaračka opruga dejstvuje na srazmerno velikom kraku poluge naspram malom kraku poluge, kojim napada magacin 85 na nos 181 držača 151 magacina. Time se magacin jako pritiska u sanduk drške i drži u tom položaju.

Kad treba magacin da se izvadi iz pištolja, onda se pritiska koso ka unutrašnjosti donja strana 184 držača magacina koja je na delu koji leži ispod linije dejstva sile udaračke opruge snabdevena brazdama 185. Čim nos 181 izade iz oslonca 182 onda opruga 86 (sl. 12) zatvaračeve kočnice izgura magacin nešto na niže izvan drške koji se sad može potpuno izvaditi rukom. Radi ograničenja odmicanja držača magacina predviđena je u drški odbojne površine 187 tako da držač magacina pri običnom rukovanju ne može iskočiti iz ležišta na šiljak. Kad treba da se izvadi držač magacina, onda se najpre skine školjka drške pa se onda zasek 176 držača magacina iskoči iz šiljka 177. Kada je magacin izvaden onda udaračka opruga pritiska držač magacina toliko u levo dok on svojom površinom 188 ne prilegne uz protivpovršinu 189 na sanduku drške.

Glavno preimućstvo držača magacina prema ovom pronalasku sastoji se u tome što on koliko u svom položaju kočenja pri umetnutom magacinu, toliko pri izvadenom magacinu uvek odozdo potpuno prekriva udubljenje u kom su smešteni sam držač magacina, udaračka opruga i pritiskač, tako da tuda ne može prodreti prljavština.

U tu je svrhu držač magacina obrazovan tako da on s jedne strane svojim nošom 181 zahvata ivicu magacinskog danca dok on svojom suprotnom ivicom 190 dejstvuje zajedno sa prekrivnom površinom 191 na školjki drške pod koju dolazi ivica 190 pri micanju držača magacina. Držač magacina završava se na svojoj donjoj strani izravnanim sa dancem magacina i sa školjkom drške pa tako su-

protro od poznatih konstrukcija ne smeta lakom rukovanju oružjem.

Patentni zahtevi:

1. Vatroeno oružje sa obaračkom napravom, preimučstveno za pištolje sa automatskim punjenjem sa orozom i obaračom koja napinje oroz, naznačena time, što su obarački organi smešteni u umetku sa kojim se zajedno kao celina umeću u odgovarajuće izdubljenje u telu oružja tako da se pri zatvorenom oružju delovi obaračke naprave drže zajedno oslanjanjem na telo oružja pa su obezbedeni protiv razmeštanja iz njihovog radnog položaja.

2. Vatroeno oružje prema zahtevu 1, naznačeno time, što je umetak, koji je obrazovan u obliku kovčezića (4), uvučen upravno odozgo u izdubljenje (2) koje njemu odgovara a nalazi se u sanduku (1) drške pa je prilaganjem svojim bočnim zidovima uz zidove izdubljenja i uz donju stranu cevi (3) ili zatvarača, obezbeden protiv svakog pomeranja.

3. Vatroeno oružje prema zahtevu 2, naznačeno time, što je osovina (16) obarače (14), koja prolazi u poprečnom pravcu kroz kovčegasti umetak (4), obezbedena protiv aksijalnog pomeranja time, što njene poprečne površine priležu uz bočne zidove izdubljenja (2).

4. Vatroeno oružje, naročito pištolj sa autmatskim punjenjem sa zatvaračem sa orozom i obaračom koja napinje oroz i sa spojnom šipkom koja se prostire između obarače s jedne strane i oroza i orozove kvake s druge strane, naznačeno time, što je spojna šipka obrazovana dvo-kraka, sa dva para krakova, koji od jedne spojne prečnice polaze na dve strane a od kojih jedan duži par obilazi dršku oružja pa pouzdano vodi spojnu šipku za vreme kretanja pri napinjanju a drugi kraći par obuhvata oroz pa svojim kukastim nastavcima pri napinjanju posredstvom obarače zahvata ramena predviđena sa obeju strana oroza tako da se sila koja dejstvuje na obaraču prenosi bez preturanja na spojnu šipku a sa ove simetrično na oroz.

5. Vatroeno oružje prema zahtevu 4, naznačeno time, što se pri odapinjanju napnutog oroza povlačenjem obarače vrši izvlačenje orozove kvake iz oslonca na orozu posredstvom prečnice na spojnoj šipci.

6. Vatroeno oružje prema zahtevima 4 i 5, naznačeno time, što su na spojnoj šipci predviđene vodice uz koje se oslanjaju ramena oroza pri napinjanju oroza

rukom pa pomeraju spojnu šipku napred dok prečnica ne dode pred samu orozovu kvaku tako da je time skraćena putanja obaranja.

7. Vatroeno oružje naročito pištolj sa automatskim punjenjem sa orozom i obaračom za napinjanje oroza, naznačeno time, što je između zatvarača i obaračke spojne šipke umetnut neeki organ koji pored inače poznatih funkcija, naime da drži obaračku spojnu šipku izvan zahvatanja sa upaljačkim organima i pri napinjanju oroza posredstvom zatvarača pri vraćanju a pri neprestano povučenoj obarači da odvoji od zahvatanja spojnu šipku sa kočnicom oroza, vrši još ove funkcije: pri napinjanju oroza pomoću obarača pre položaja kad kvaka zahvata oroz da upravlja obaračku šipku izvan zahvatanja sa orozom u koju je svrhu na pomenutom međuorganu predviđena upravljačka površina (53) a na obaračkoj spojnoj šipci krivine (55) za podizanje.

8. Vatroeno oružje prema zahtevu 7, naznačeno time, što je međuorgan koji je smešten u kućici obrazovan kao turalo (50) pa ima jednu upravljačku bradavicu koja na inače poznati način radi zajedno s jedne strane sa gornjom ivicom obaračke spojne šipke, a s druge strane sa donjom ivicom odn. sa krivom vodicom zatvarača.

9. Vatroeno oružje prema zahtevima 7 i 8, naznačeno time, što turalo (50) ima još jednu bradavicu (64) između koje i upravljačke bradavice (50) je sa strane smeštena obaračka spojna šipka (22) tako da je turalo pomoću tih bradavica, koje se oslanjaju o spojnu šipku u oba pravca kretanja obezbedeno protiv ispadanja.

10. Vatroeno oružje naročito pištolj sa automatskim punjenjem s orozom i obaračom za napinjanje i sa kočnicom, naznačen kočnicom koja automatski koči obaračke organe kada magacin nije potpuno uvučen.

11. Vatroeno oružje prema zahtevu 10, naznačeno time, što ta kočnica dejstvuje zajedno sa prenosnim organom između obarača i organa za paljenje.

12. Vatroeno oružje prema zahtevima 10, i 11, naročito pištolj sa orozom i obaračom za napinjanje, naznačeno time, što je ta kočnica obrazovana od okretnog kraka poluge (78) koja radi zajedno sa usnama (84) magacina a koja kada magacin nije potpuno uvučen koči obaračku spojnu šipku (22) pomoću kukaste veze (87, 88).

13. Vatroeno oružje prema zahtevima 10—12, naznačeno time što ta kočnica

istovremeno sa obaračom kočii zatvarač u otvorenom položaju.

14. Vatreuo oružje prema zahtevima 10 do 13, naznačeno time, što tu kočnicu sačinjava ispružena dvokraka poluga (78) koja je učvršćena na sanduku drške a čiji prednji krak (81) nosom (87) upada u oslonac (88) obaračke šipke (22) a osim toga bočnom bradavicom (83) dopire do magacinske šupljine radi zajedničkog dejstva sa usnama (84) magacina dok drugi krak (82) te poluge okretom pri zakačivanju kočnice dopire odbojnikom (91) u putanju zatvarača (40) pa ga zadržava i otvorenom položaju.

15. Vatreuo oružje prema zahtevima 10 do 14, naznačeno time, što je bradavica (83) na prednjem kraku (81) kočione poluge (78), koja bradavica dejstvuje zajedno sa magacinom (85), postavljena blizu osovinice (79) te poluge dok je nos (87) za zahvatanje u obaračku šipku (22) predviđen na kraju srazmerno dugačkog prednjeg kraka (81) te poluge tako da je dovoljno malo pomeranje magacina (85) da pomenuti nos (87) pomakne za celu dubinu oslonca (88).

16. Vatreuo oružje prema zahtevima 10 do 15, naznačeno time, što bradavica (83) na kočionoj poluzi (78), koja bradavica dejstvuje zajedno sa usnama magacina, istovremeno služi kao izbacivač čaure.

17. Vatreuo oružje naročito pištolj sa automatskim punjenjem u kom se pri izvadenom magacinu i pri zatvorenom oružju popušta veza delova koja vrše obaranje pomoću organa koji automatski dejstvuje, naznačen time, što se kao organ koji automatski dejstvuje upotrebljava kočioni deo koji vrši kočenje zatvarača u ctvorenom položaju pri ispražnjenom magacinu.

18. Vatreuo oružje sa kočnicom protiv udaranju udaračkog organa o organ za paljenje, naznačeno time, što je u putanji udaračkog organa postavljen kočioni deo koji je u radnoj vezi sa obaračom pa popušta udarački organ samo onda kada je obarača povučena.

19. Vatreuo oružje prema zahtevu 18, naznačeno time, što kao kočioni organ služi orozova kvaka (35) koja nosom (129a) stoji naspram bradavici (134) na orozu (37) dok se obarača (14) ne povuče i time orozova kvaka (35) ne okrene izvan zahvatanja sa orozom.

20. Vatreuo oružje, naročito pištolj

sa automatskim punjenjem i sa držačem magacina koji dejstvuje zajedno sa orozovim pritiskačem, naznačeno time, što je taj pritiskač svojom šipkom, koja vodi udaračku oprugu, ukvačen bajonetskom vezom neokretljivo sa držačem (131) magacina pa pritiskač, držač magacina i opruga umetnuta između njih sačinjavaju jednu celinu koja se kao takva može umeitati i vaditi.

21. Vatreuo oružje prema zahtevu 20, naznačeno time, što su bradavica (150) pritiskača koje služe za bajonetsku vezu obrazovane nejednako, tako da se ovi delovi mogu sastaviti samo u sasvim određenom međusobnom položaju.

22. Vatreuo oružje prema zahtevima 20 i 21, naznačeno time, što bradavica (150) zahvataju u useke (154) koji prosecaju žljeb (152) držača magacina.

23. Vatreuo oružje sa napravom za učvršćivanje magacina, naročito kod pištolja, naznačeno držačem magacina koji se završava poravnavajući se sa spoljašnjim površinama pištoljeve drške pa tako dejstvuje zajedno sa prekrivnim površinama na pištoljevoj dršci, odn. je sam snabdeven prekrivnim površinama, da on u svakom položaju sam spolja potpuno zatvara izdubinu u pištoljevoj dršci u koju ulazi.

24. Vatreuo oružje prema zahtevu 23, naznačeno time, što je držač (151) magacina oslonjen okretljivo u otvorenom ležištu, preimućstveno na zub i levak (176, 177) u dršci pištolja pa se pod dejstvom udaračke opruge (126) okrene u položaj kočenja pa pritiska magacin (85) u drški pištolja.

25. Vatreuo oružje prema zahtevima 23 i 24, naznačeno time, što udaračka opruga (126) zahvata velikim polužnim krakom, međutim magacin (85) zahvata malim polužnim krakom držač magacina (151) u pogledu njegove ose (176, 177) okretanja tako da se magacin jako pritiska u dršku pištolja.

26. Vatreuo oružje prema zahtevima 23—25, naznačeno time, što se otpor koji treba da se savlada za pomicanje držača (151) magacina može odmeriti nezavisno od jačine udaračke opruge podesnim izborom odnosa između polužnih krakova sile udaračke opruge i sile izbacivanja naspram osi (176, 177).

Fig. 1.

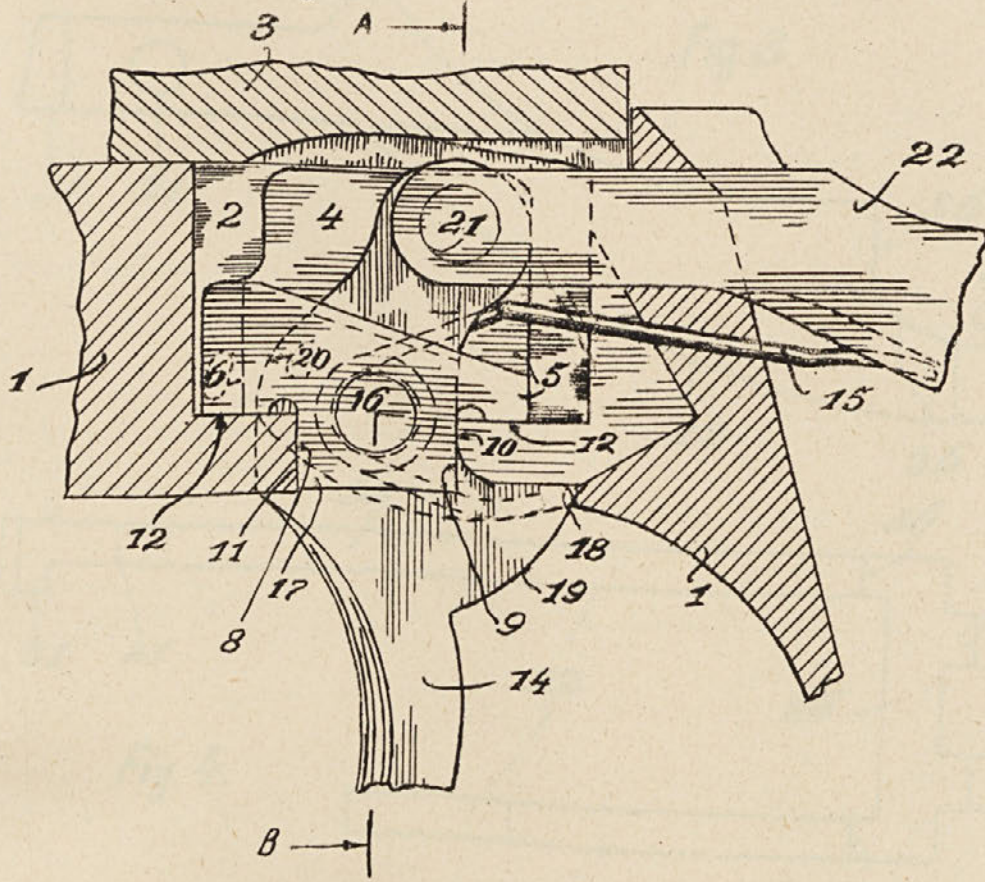
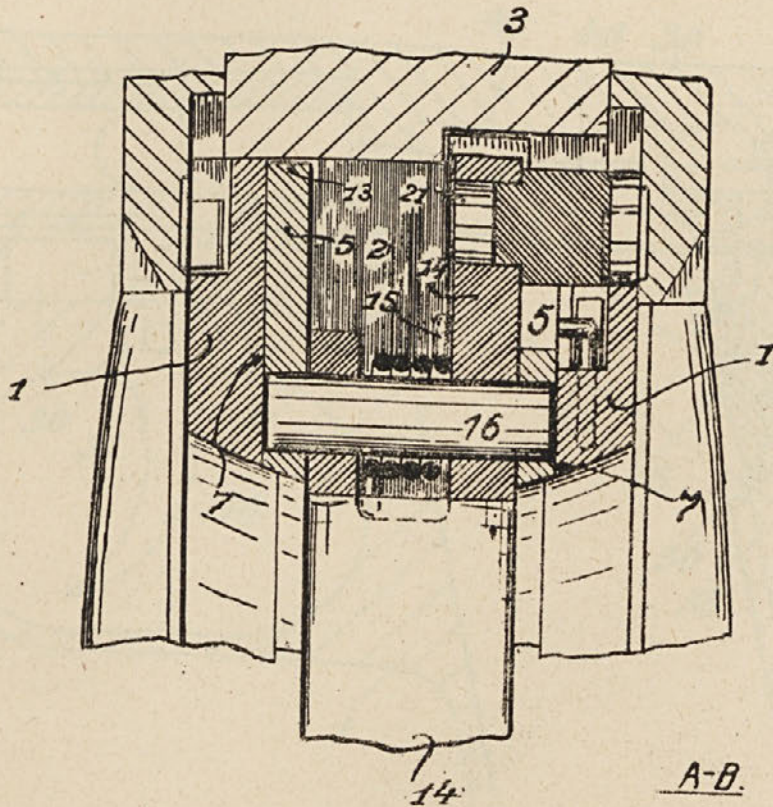

Fig. 2.

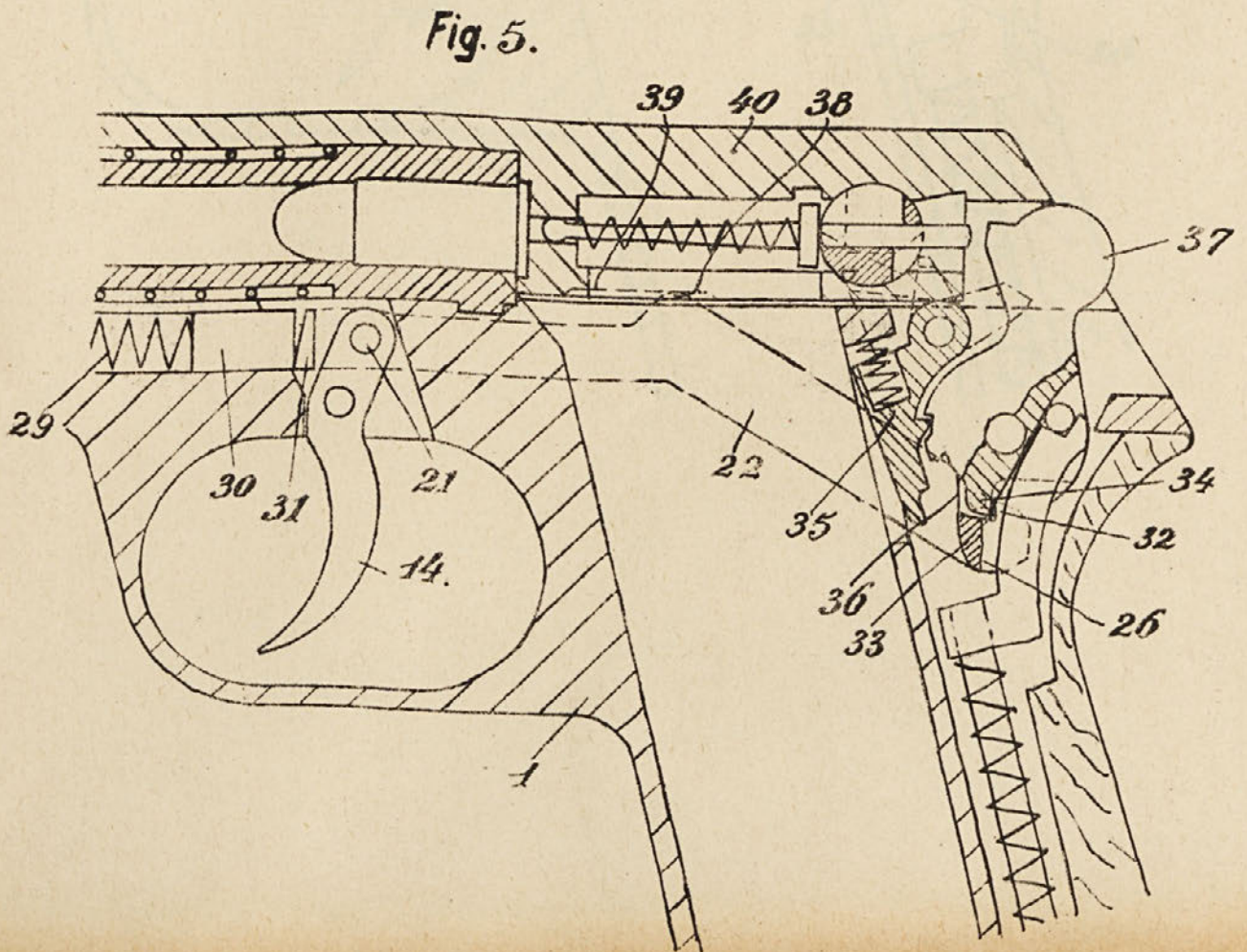
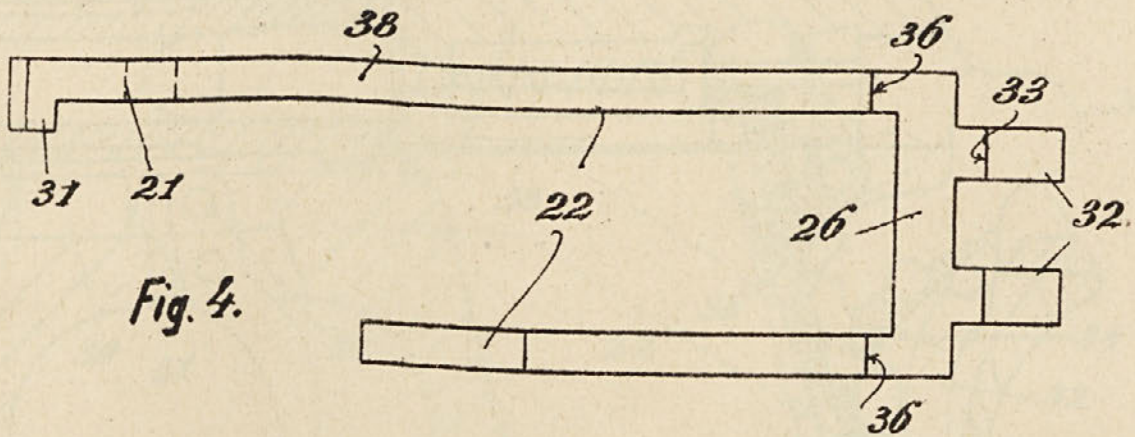
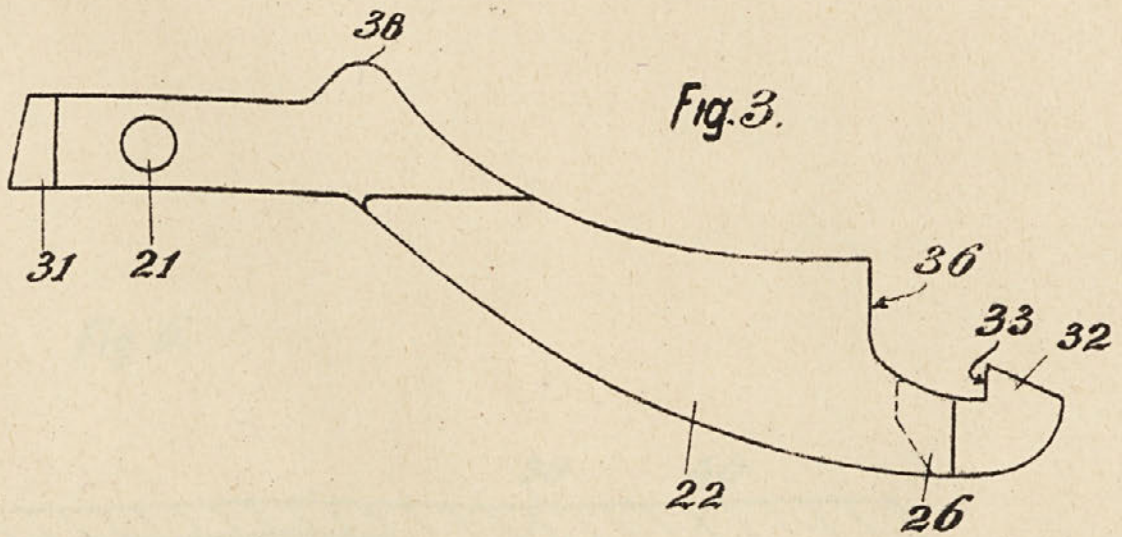

Fig. 6.

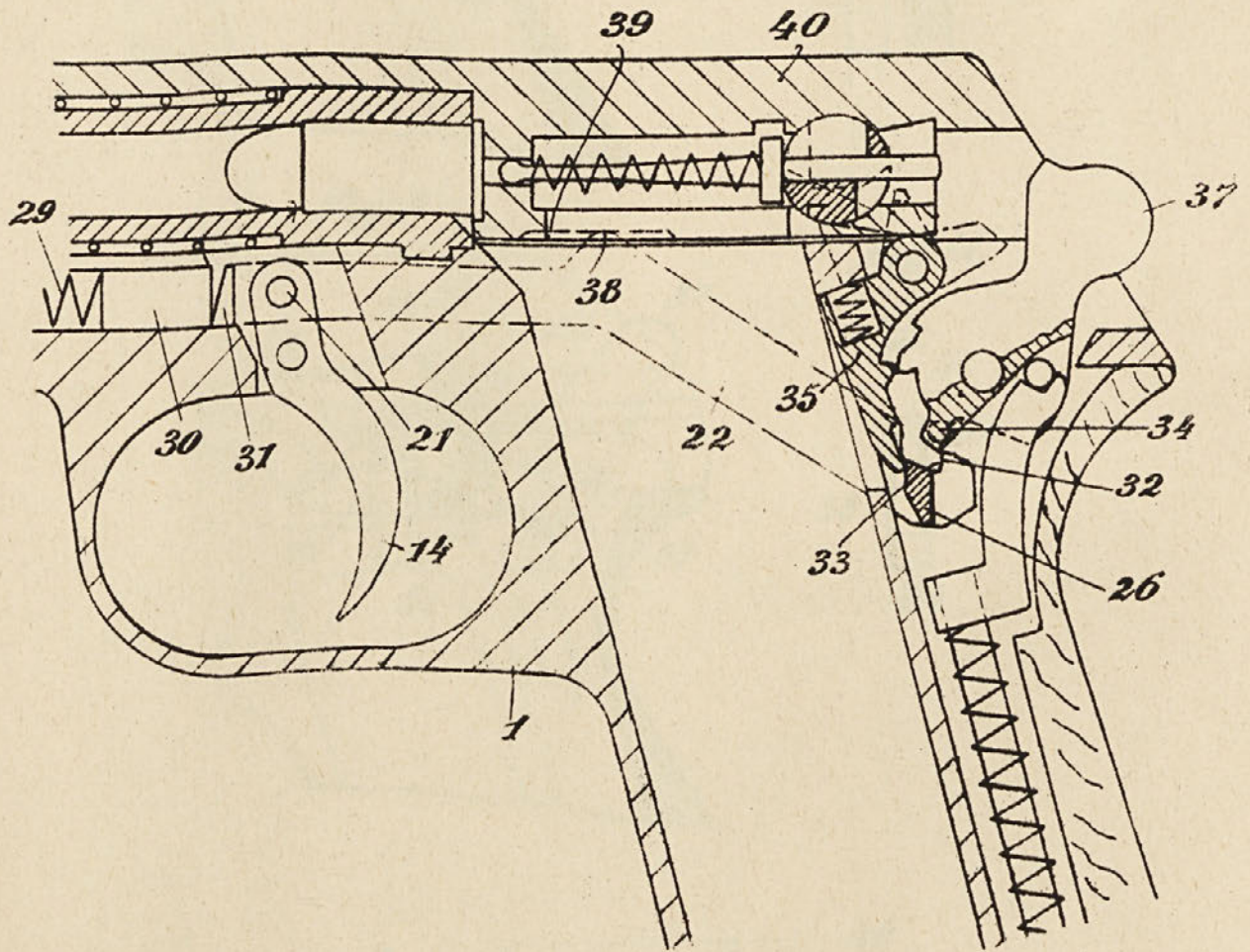

Fig. 7.

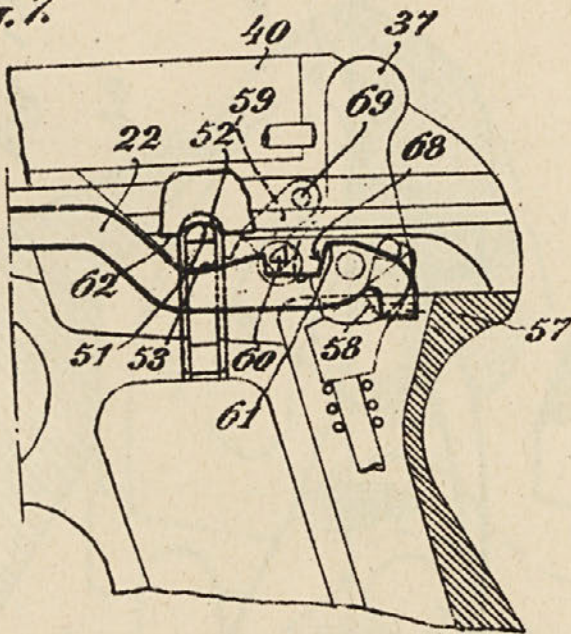

Fig. 10.

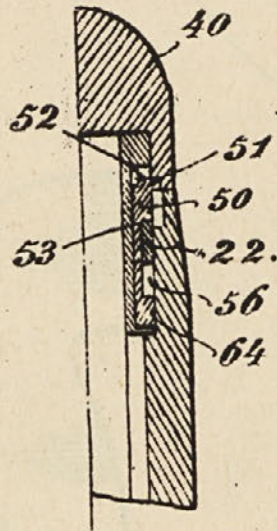

Fig. 8.

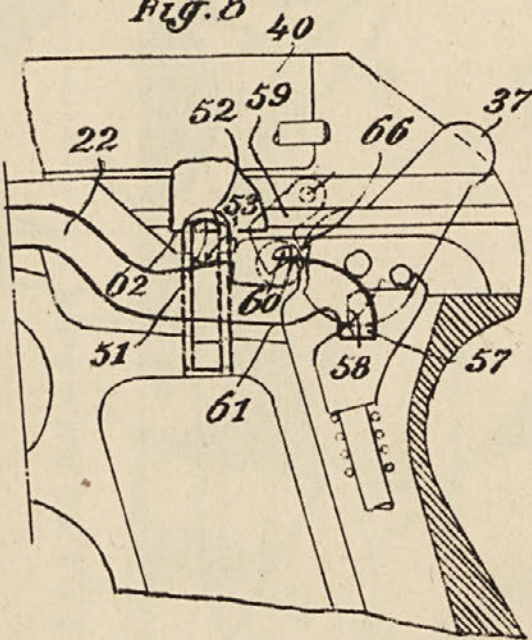

Fig. 11.

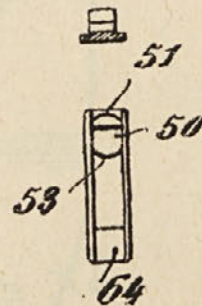

Fig. 9.

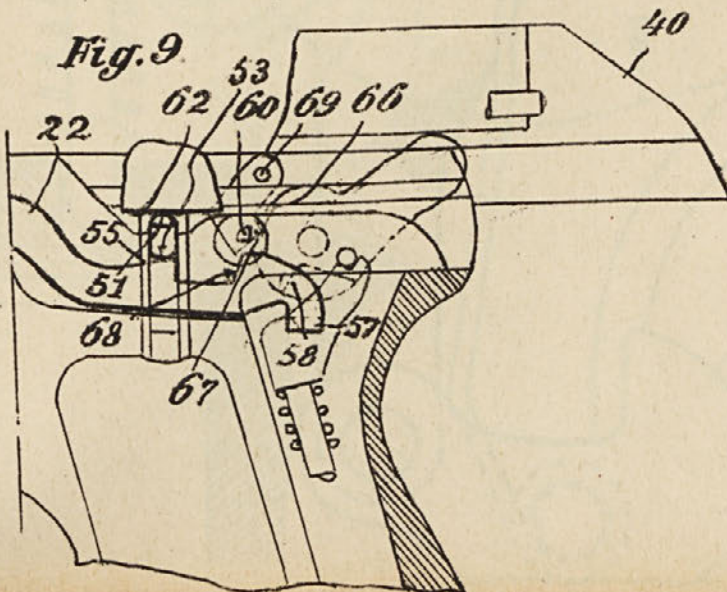

Fig 12.

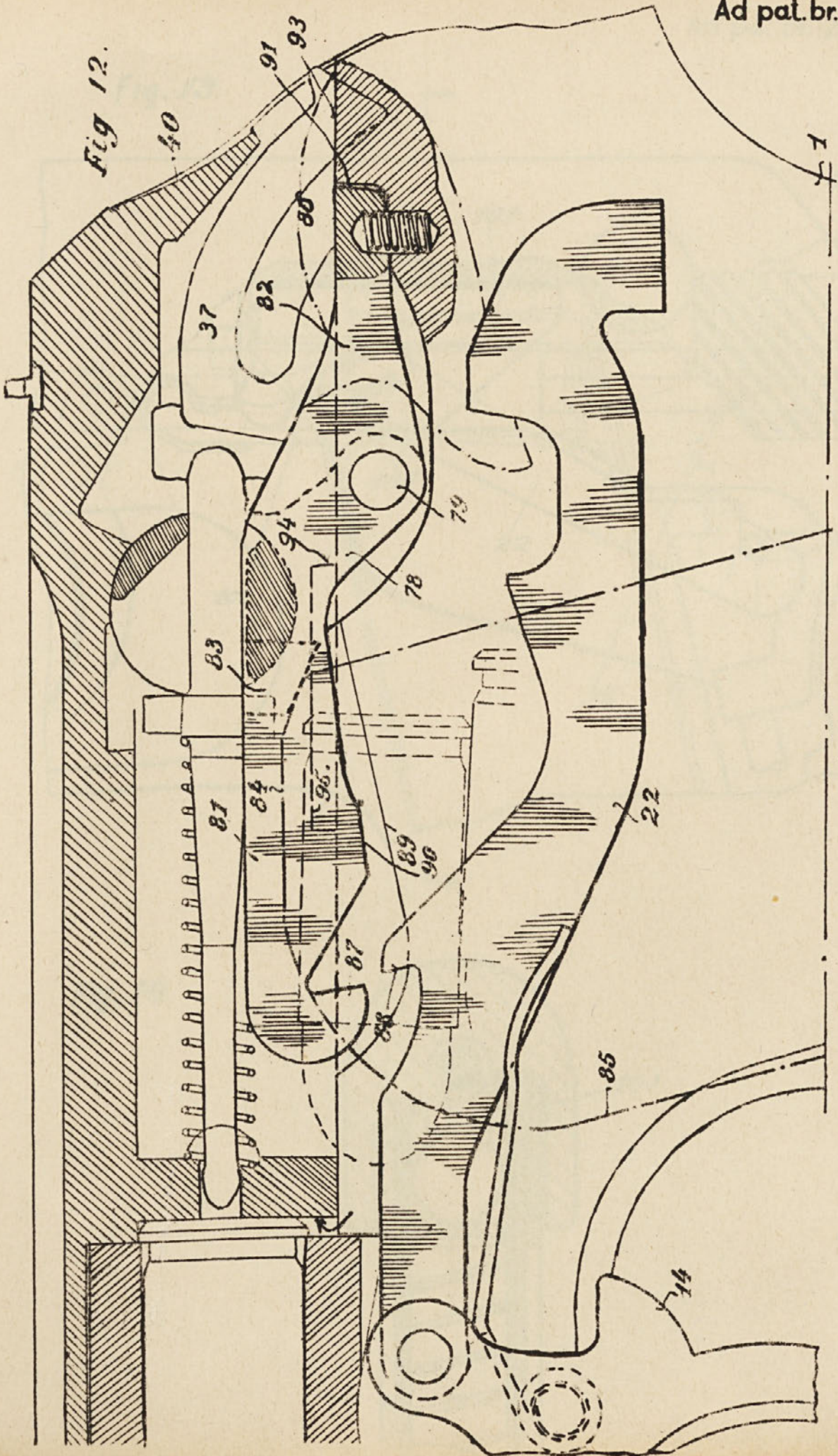

Fig. 13.

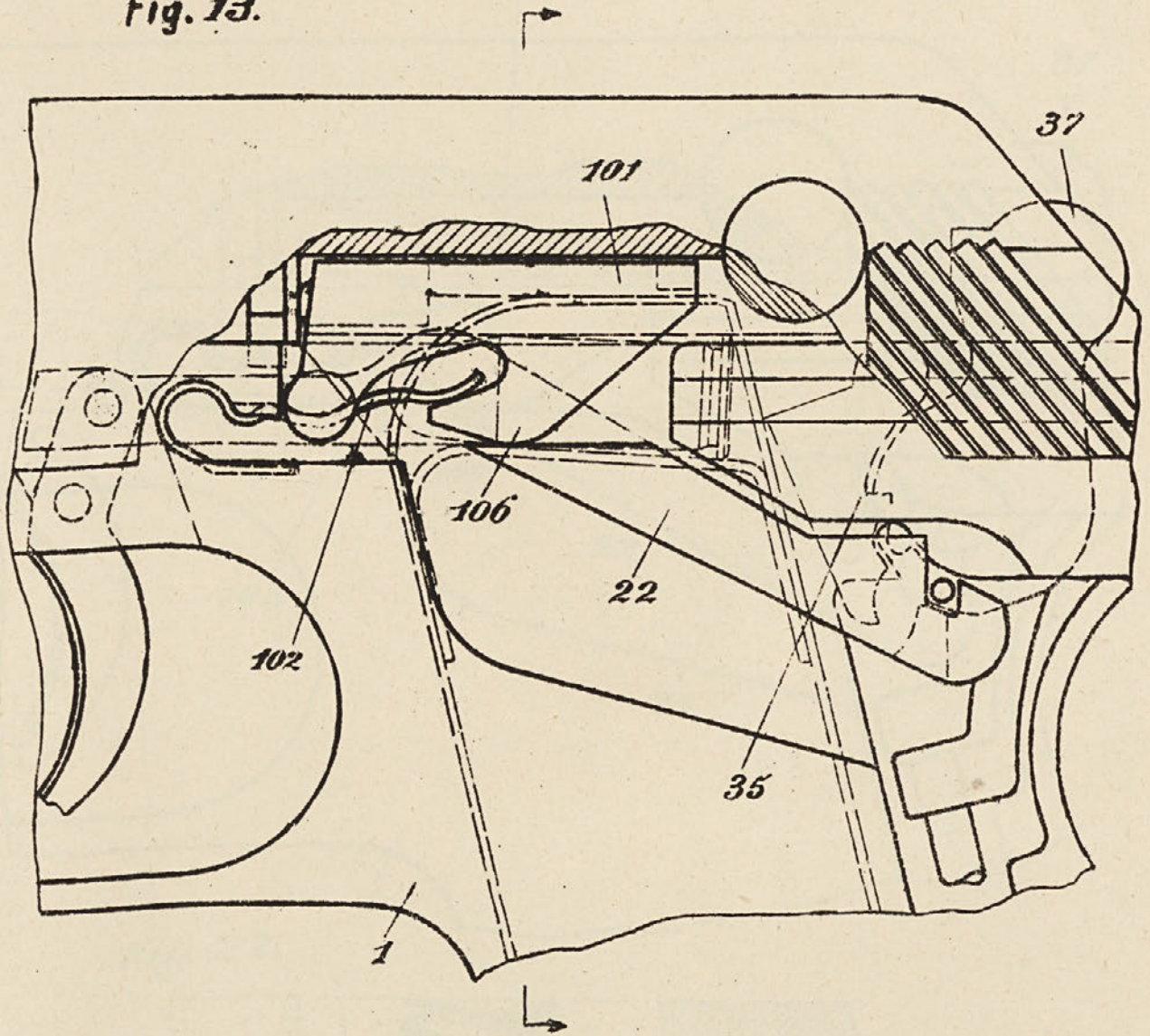

Fig. 14.

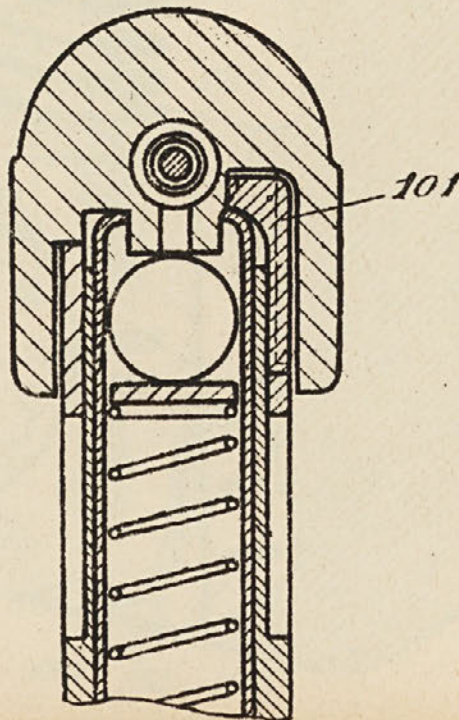

Fig. 15.

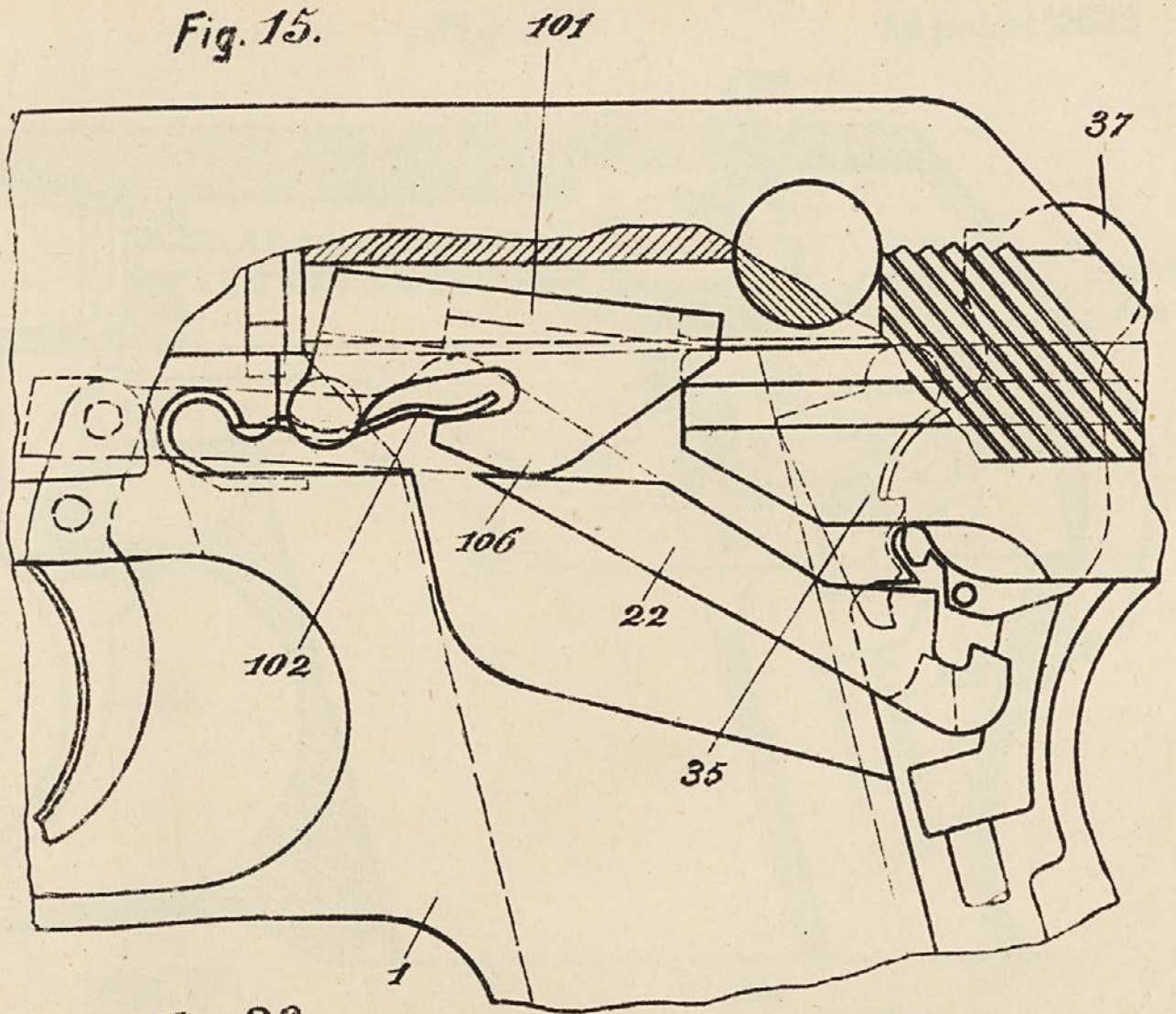

Fig. 22.

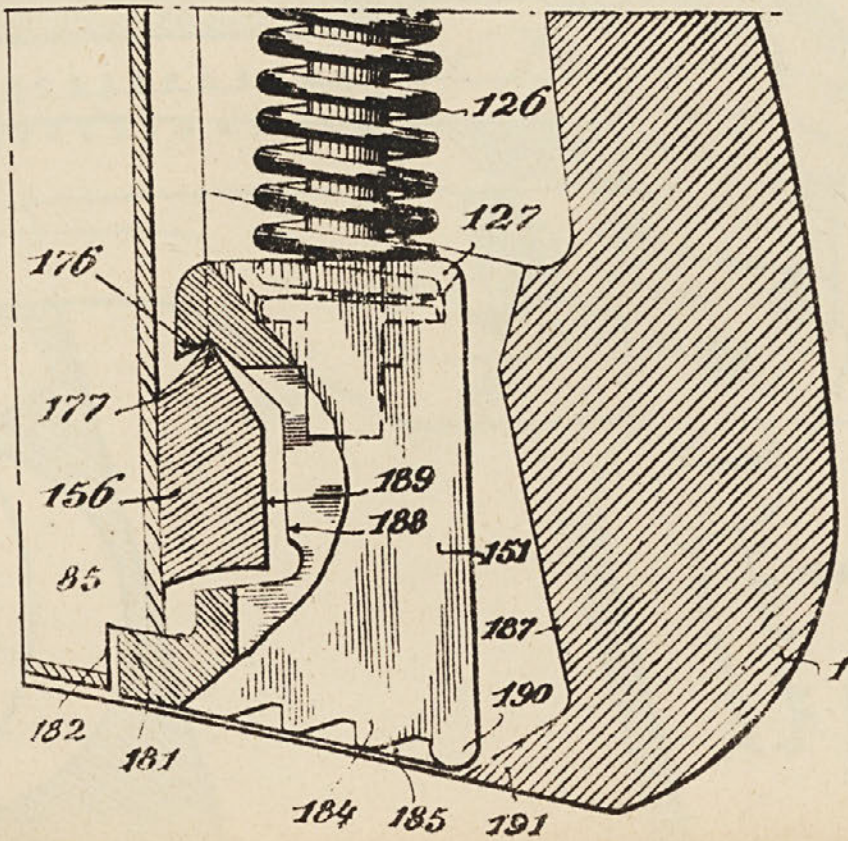

Fig. 16.

Ad pat. br. 12683

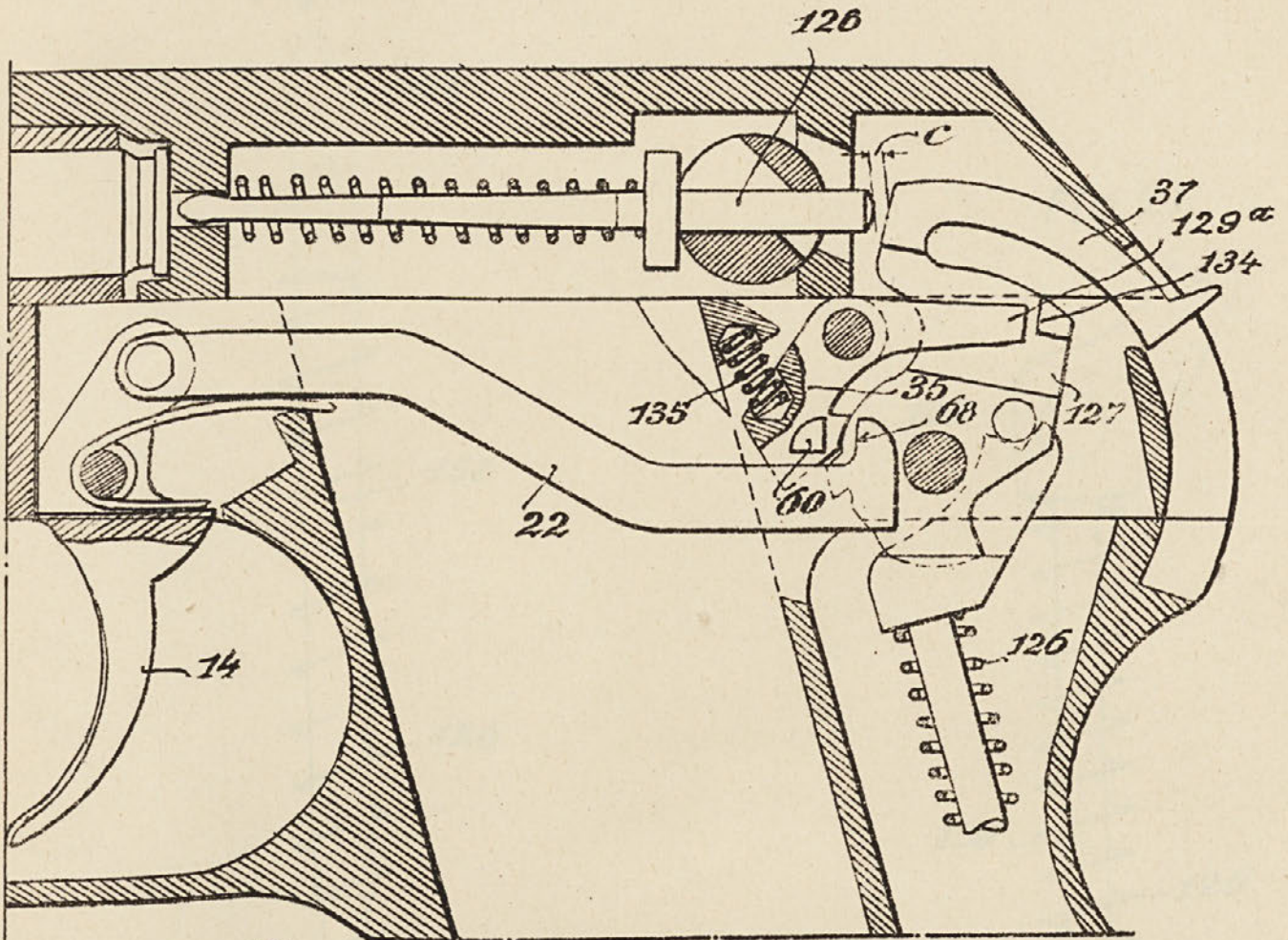
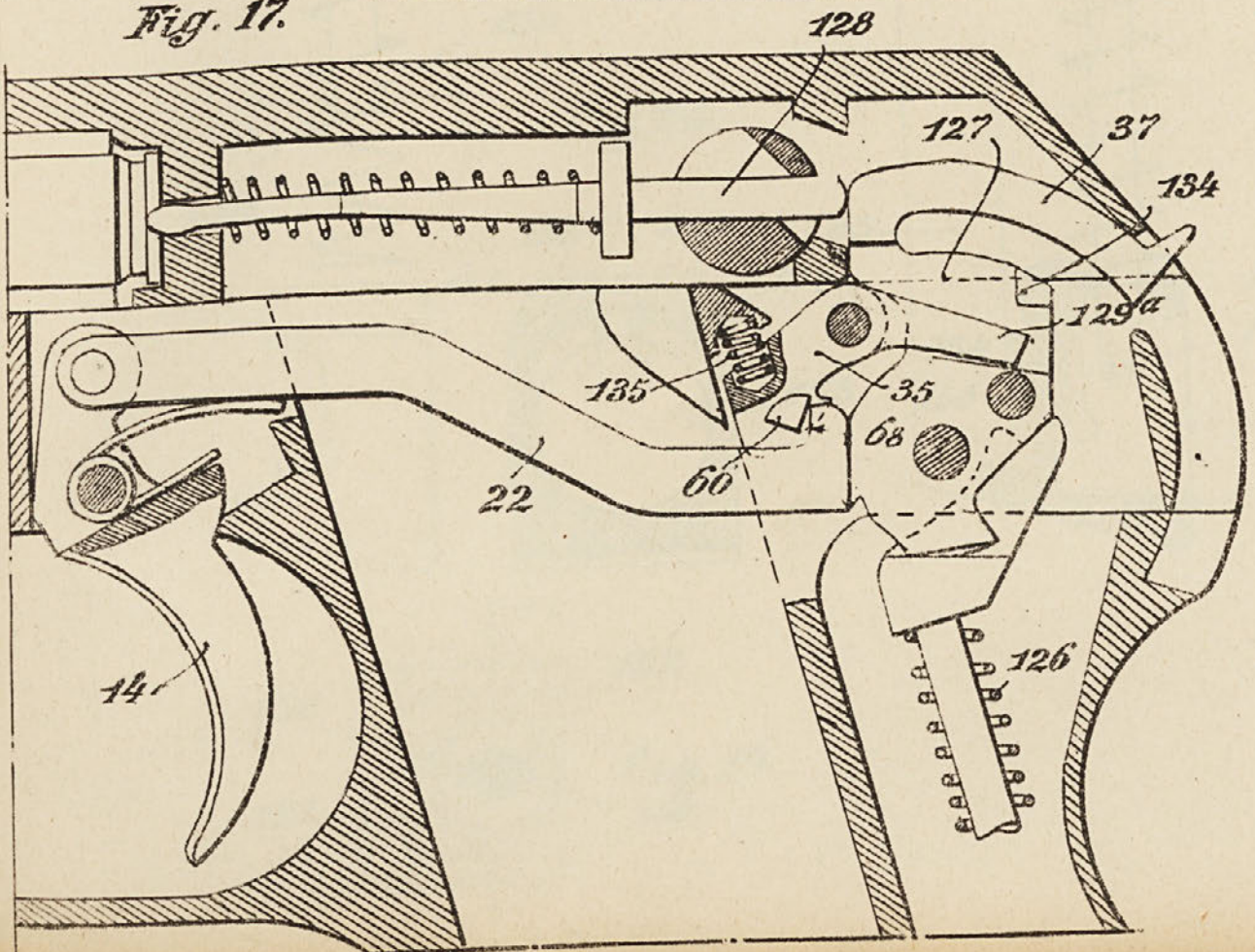

Fig. 17.

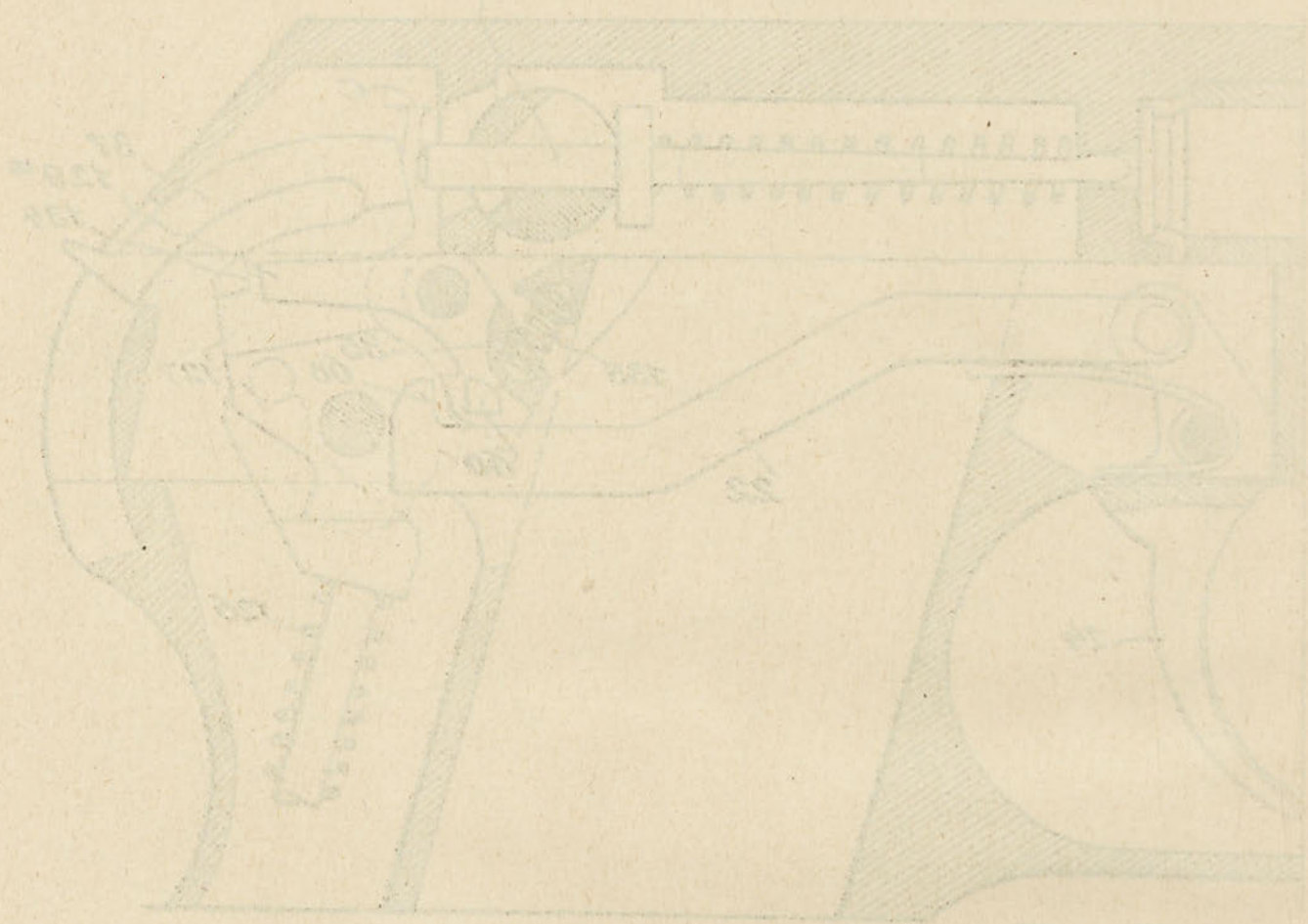

Fig. 18.

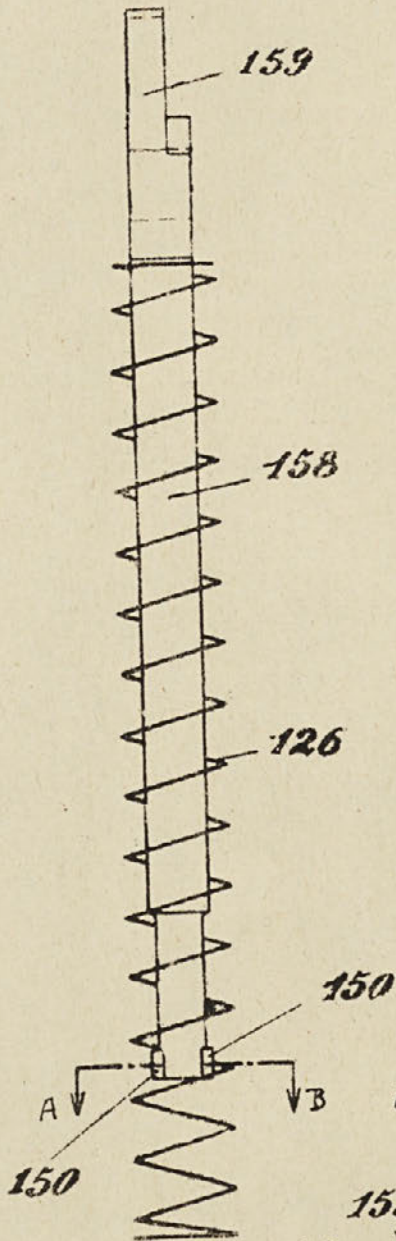

Fig. 21.

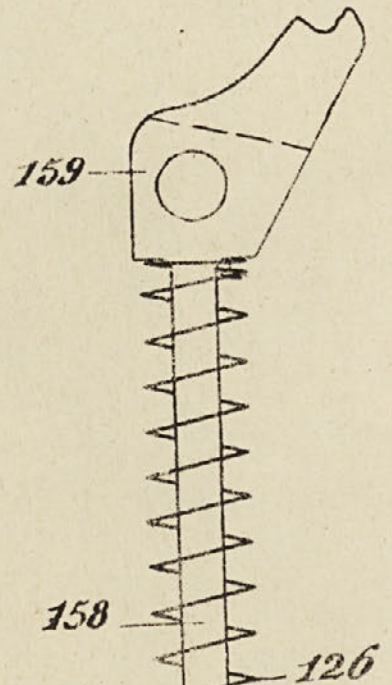

Fig. 20.

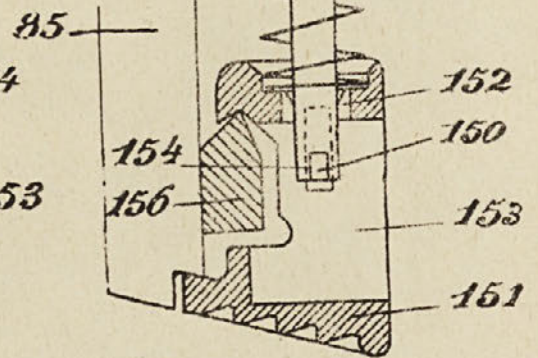
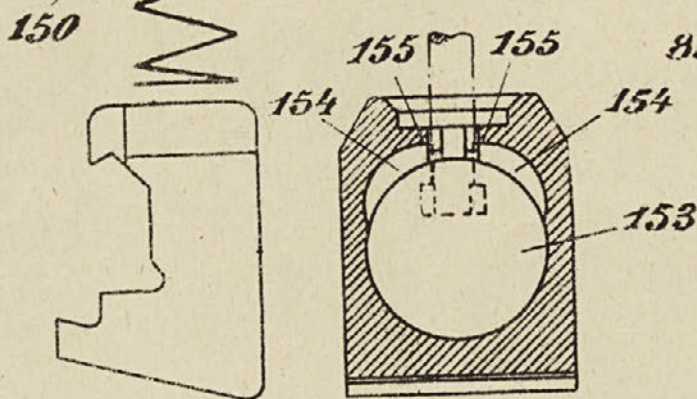

Fig. 19.

